

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci **žalobce Ing. J. C.**, zastoupeného advokátem Mgr. Ivanem Chytilém se sídlem Maiselova 15, Praha 1, proti **žalované České správě sociálního zabezpečení se sídlem Křížová 25, Praha 5**, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2003 č. j. 11 Ca 223/2003 – 9,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal včas kasační stížnost proti rozsudku Městského soudu v Praze dne 28. 11. 2003 č. j. 11 Ca 223/2003 – 9, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 7. 2003 a rozhodnuto o náhradě nákladů řízení.

Z napadeného rozsudku se podává, že žalobce se žalobou domáhal přezkoumání shora uvedeného rozhodnutí žalované, kterým byla zamítnuta jeho žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2002 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům

československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále jen „zákon č. 261/2001 Sb.“).

Žalobce v žalobě uvedl, že na základě shora uvedeného zákona se v červenci 2002 obrátil na „Odbor Důchodového Zabezpečení“ v Praze 5, Křížová 25, kde mu bylo řečeno, aby požádal Ministerstvo obrany o osvědčení o své účasti v národním boji za osvobození. Tuto žádost podal a doložil doklady v červenci 2002 a bylo mu o tom zasláno potvrzení dne 19. 8. 2002. Poté byl mimo Českou republiku, až do návratu v červnu 2003 žádnou odpověď od Ministerstva obrany neobdržel. Měl za to, že osvědčení bylo zasláno přímo odboru, který odškodnění vyplácel. Dne 18. 6. 2003 navštívil Ministerstvo obrany, kde se mu dostalo vysvětlení, že všechny žádosti o osvědčení dosud nebyly vyřízeny. Na dotaz, kdy může očekávat odškodnění mu bylo řečeno, že to neřeší Ministerstvo obrany, nýbrž „Odbor Důchodového Zabezpečení“, ale že lhůta k podání žádosti již vypršela. Žalobce nepočítal s tím, že orgány, které nároky schvalují, a orgány, které je vyplácejí, spolu nespolupracují. Dne 16. 7. 2003 se obrátil na žalovanou, podal žádost i s vysvětlením; žádost mu však byla zamítnuta.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě poukázala na § 3 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb., podle něhož je nárok na vyplacení jednorázové peněžní částky podle tohoto zákona nutno uplatnit písemnou žádostí u orgánu příslušného vydat rozhodnutí nejpozději do 31. 12. 2002, jinak nárok zaniká. Žalobce však v tomto termínu žádost nepodal. Žalovaná poukázala rovněž na § 6 tohoto zákona, podle něhož o výši jednorázové peněžní částky a o její výplatě oprávněné osobě rozhoduje ona a je tedy k vyplacení věcně příslušná. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby.

Soud zjistil, že žalobce podal žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. u žalované dne 16. 7. 2003. Rozhodnutím žalované ze dne 25. 7. 2003 byla žádost žalobce zamítnuta s tím, že nárok byl uplatněn po lhůtě stanovené v § 3 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb. a marným uplynutím zákonem stanovené lhůty došlo k zániku práva na poskytnutí peněžní částky.

Městský soud zamítl žalobu proto, že došlo k zániku práva. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 261/2001 Sb. je nutno nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky uplatnit písemnou žádostí u orgánu příslušného k vydání rozhodnutí nejpozději do 31. 12. 2002, jinak nárok zaniká. Z § 6 tohoto zákona je zřejmé, že příslušným orgánem, u něhož bylo třeba nárok uplatnit, byla žalovaná. Žalobce svůj nárok uplatnil u žalované až dne 16. 7. 2003, tedy po uplynutí zákonem stanovené lhůty. Jde o lhůtu prekluzivní a jejím marným uplynutím dochází k zániku nároku. Žádostem, které byly podány po 31. 12. 2002, nelze tedy vyhovět a zákon č. 261/2001 Sb., ani žádný jiný zákon neumožňuje žalované, aby přiznala nárok, který zanikl. Žalovaná tedy v souladu se zákonem žádost zamítla.

Kasační stížnost byla podána z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce namítá nesprávné právní posouzení otázky prekluze nároku v případě, že nárok byl ve lhůtě uplatněn, avšak u jiného orgánu, když tento orgán podle názoru žalobce měl dostatečný čas k tomu, aby ve lhůtě dané zákonem č. 261/2001 Sb. postoupil žádost orgánu příslušnému. Od července 2002 bylo na postoupení žádosti téměř 6 měsíců, v této lhůtě mělo dojít k postoupení žádosti příslušnému orgánu, to se však nestalo. Nemohlo tedy dojít k prekluzi nároku.

Žalobce navrhl zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti vyvracela důvody a navrhla její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), dospěl k tomu, že kasační stížnost není důvodná.

K tomu, aby v dané věci nedošlo k zániku nároku, musel být uplatněn nejpozději do 31. 12. 2002 písemnou žádostí u žalované, tedy u České správy sociálního zabezpečení. Vyplývá to ze shora uvedených ustanovení § 3 odst. 2 a § 6 zákona č. 261/2001 Sb. Zákon č. 261/2001 Sb. ani jiný zákon neobsahuje ustanovení o povinnosti jiného státního orgánu (Ministerstva obrany) postoupit žádost České správě sociálního zabezpečení (pokud ovšem žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky byla vůbec u Ministerstva obrany podána). Žalovaná tedy v souladu se zákonem musela vyjít z toho, že žádost jí byla doručena více než 6 měsíců po uplynutí prekluzivní lhůty a žádost musela zamítnout.

Městský soud pak v souladu se zákonem zamítl žalobu žalobce.

Nejvyšší správní soud dodává, že zánik (prekluze) nároku znamená, že je k němu nutno přihlédnout z úřední povinnosti (na rozdíl od promlčení nároku, k němuž soud přihlédne pouze k námitce dlužníka). Zvolil-li zákon č. 261/2001 sb. právní konstrukci zániku nároku, pak žalovaná, ale ani soudy nemohou nárok přiznat, došlo-li k jeho zániku.

Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalované nevznikly náklady přesahující její běžnou úřední činnost.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. dubna 2005

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu